

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMĂRA:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

© seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 133.

Luni, Marți 31 Iulie (12 Augustu)

1884.

BrașovŪ în 30 Iulie (11 Augustu).

„Nemzet“, organulŷ d-lui Tisza, ȝicea în-
tr'unulŷ din numerile trecute, cȃ dupȃ datele
statistice obținute în urma recensȃmentului din
1880, 92.17 la sutȃ dintre Romȃni vorbescŷ nu-
mai limba romȃnȃ, conchidȃndŷ de aci, cȃ *Romȃni
suntȃ naționalețea cea mai necultȃ.*

Acȃstȃ conchiziune nelogicȃ — ca tȃte con-
chiziunile țiarelorŷ unghuresci — nu o putemŷ
trece cu vederea, fȃrȃ sȃ rȃspundemŷ. Cȃci o
afirmațione ca acȃstȃ, decȃ cei dela „Nemzet“
mai au creeri în capŷ, nu se putȃ face, decȃtŷ
din ura cea mare și disprețulu de totŷ ce e ro-
mȃnescŷ.

Decȃ ar fi sȃ socotimŷ gradulu de culturȃ
alŷ unui poporŷ dupȃ numȃrulŷ limbilorŷ ce le
vorbesce, atunci ar urmȃ, cȃ tȃte naționalețele suntȃ
neculte, și atunci cei dintȃiu în lista popȃrelorŷ
neculte arŷ fi de sigurŷ Ungurii.

Credemŷ, cȃ nimenea nu va țice cȃ Fran-
cesii, Germanii, Englesii etc. suntȃ popȃre ne-
culte, fiindcȃ afarȃ de o micȃ parte, chiar dintre
cei cu studii întinse, masa cea mare, a poporu-
lui nu cunȃscȃ — afarȃ de fȃrte rare escepțione
— și alte limbi, decȃtŷ limba maternȃ.

Dar sȃ rȃmȃnemŷ la Romȃni și la Unguri.

Clasa nȃstrȃ inteligentȃ, multȃ-putȃnȃ cȃtȃ e,
mai tȃtȃ scie douȃ, și parte mare chiar trei limbi.
Decȃ ne scoborȃmŷ în poporŷ chȃr, se vorŷ gȃsi
fȃrte mulți Romȃni, carȃ pe lȃngȃ limba maternȃ
mai cunȃscŷ o limbȃ, fie cea germanȃ, fie cea
maghiarȃ.

Cȃte limbi scie însȃ Ungurii? În Transil-
vania mai cu sȃmȃ, decȃ ai cutriera-o în lungŷ
și-n latŷ, mai cȃ nu vei gȃsi decȃtŷ funcționari,
fie în ori-ce ramurȃ, carȃ nu scie decȃtŷ unghuresce;
ȃr cȃnd vei dȃ și pe te cȃte unŷ funcționaru, cu
care sȃ te poți înțelegȃ de va voi acela, decȃ nu
va fi Romȃnŷ sȃu Germanŷ, e negreșitu Evreu.
Dar esperiența a doveditu și mai multŷ: chiar
în clasa inteligentȃ maghiarȃ, aceia carȃ mai cu-
nȃscŷ vr'o altȃ limbȃ decȃtŷ cea maghiarȃ, sunt
rare *aves* între Unguri sȃu elemente strȃine
maghiaritate.

Noi scimŷ, cȃ legea de naționalețea țice
anume, ca funcționarii din tȃte ramurile sȃ cu-
nȃscȃ limba naționaleții, în mijloculu cȃreia
trȃiescŷ și cu care au de a face. Dar Ungurii
nȃu respectatŷ acȃstȃ lege, precum nu respectȃ
nici odatȃ nimicŷ, cȃndŷ e vorba de unŷ dreptŷ
alŷ naționalețilorŷ nemaghiare. Și ca sȃ aibȃ
Ungurii cu ce sȃ dea în capŷ acestei legȃ, au
fabricatŷ legea dela 1877 pentru întroducere
limbei maghiare în scȃlele primare și cea dela
1883 pentru scȃlele secundare, impunȃndŷ-se na-
ționalețilorŷ nemaghiare, sȃ învețe unghuresce,
decȃ vrȃ sȃ se înțelegȃ cu funcționarii.

„Vremŷ se ușurȃmŷ administraționea, ne
țice Ungurii, de aceea e necesarȃ o singurȃ
limbȃ: cea maghiarȃ.“

Ar trebui sȃ scie însȃ Ungurii, cȃ în acȃstȃ
țȃrȃ a fostŷ și altȃ administrațione, și încȃ mai
bunȃ de cȃtŷ cea unghurescȃ, fȃrȃ sȃ fie impusȃ
o singurȃ limbȃ. Noi Romȃnii ne regulȃmŷ afa-
cile totŷ așȃ de bine romȃnesce, ca și Nemții
unghuresce și Ungurii unghuresce. E o pretențione
absurdȃ, cȃ Romȃnii sȃ învețe limba unghurescȃ,
ȃr cȃ-va funcționari, carȃ trȃescŷ din sudȃrea

poporului, sȃ nu învețe limba lui, ceea ce chiar
legea le impune.

În tȃte țȃrile culte din lume unŷ guvenŷ
cu durere de inimȃ pentru țȃrȃ, pentru poporŷ,
se acomodeȃ acestuia, cȃutȃ sȃ se înțelegȃ cu
poporulŷ, sȃ-i vorbȃscȃ în limba lui, cȃci numai
ast-felŷ se potŷ cunȃscȃ pȃsurile și durerile lui.
Numai unŷ astfelŷ de guvernŷ își cunȃscȃ mi-
siunea sa și potȃ introduce îmbunȃțȃiri interne,
cȃci ce poporŷ n'ar ajutȃ unŷ guvernŷ cu bune
intențione?

Acum întrebȃmŷ pe „Nemzet?“ Cine e in-
cultŷ? Poporulŷ romȃnŷ, care în parte mare
cunȃscȃ douȃ și chiar trei limbi, sȃu poporulŷ
unghurescŷ, care nu scie decȃtŷ unghuresce? Și
apoi nu cumva, cȃ cultura s'ar concentrȃ în
cunȃscȃrea limbei maghiare, cu care afarȃ de
grȃnițele Ungariei morȃ de fȃme?

Parenii-se, cȃ cei dela „Nemzet“, scriindŷ o
astfelŷ de negliobiȃ, n'au pututŷ fi conduși de-
cȃtŷ de douȃ motive: sȃu nu scie decȃtŷ numai
unghuresce și prin urmare sunt incultŷ, ca unii ce
cunȃscŷ numai o limbȃ, dupȃ cum țice ei; sȃu
au scrisŷ conduși de ura și de disprețulu cȃtrȃ
Romȃni.

Dȃr fiindcȃ cei dela țiarulu guvernamentalŷ,
voindŷ sȃ lovȃscȃ în noi, lovescŷ în ei însiși,
pentrucȃ fiindŷ incultŷ n'au nici logicȃ, sȃ-i
scȃtemŷ totŷ noi din baltȃ.

Nici în învȃțarea de limbi multe — cȃci
atunci „Nemzet“ a datŷ din nesciințȃ o bunȃ
palmȃ Ungurilorŷ, carȃ au doveditu totȃuna cȃ
sunt incapabili de a învȃțȃ limbi — nici în în-
vȃțarea de carte multȃ nu stȃ cultura, ci ea este
resultatulŷ dezvoltȃrei sentimentelorŷ nobile, cu
care fie-care omŷ nasce. Acestea facŷ numita
Culturȃ a inimii.

Și acȃstȃ o are Romȃnulu. Adeseori au
recunoscutŷ chiar Ungurii, cȃ Romȃnulu e liniș-
titŷ, ospitalierŷ, prevenitorŷ, nu e invidiosŷ, cu
alte cuvinte are inimȃ bunȃ, are cultura inimii.
Nu totŷ așȃ e Ungurulŷ. Dupȃ „logica“ lui
numai Ungurulŷ e omŷ. Vorbesce unghuresce,
îmbracȃ „Atila“, pune pȃnȃ la pȃlȃriȃ și pintenȃ
la cȃlcȃie, desprețuesce totŷ ce nu e unghurescŷ,
fii șovinistŷ pȃnȃ la sȃlbȃțȃciȃ, și atunci ȃști
„omŷ“ și totȃodȃtȃ „cultŷ.“ Toți cei de altȃ
limbȃ și rasȃ suntŷ incultŷ și sȃlbȃțici.

Dar nu numai cultura inimii o posedŷ Ro-
mȃnii în gradŷ superiorŷ, ci și a minții; și decȃ
acȃstȃ din urmȃ nu a luatŷ o estensiune mai
mare, apoi totŷ Ungurii pȃrtȃ vinȃ. Ei, lipsiți,
de cultura inimii, ne-au prigonițŷ, ne-au apȃsatŷ
ne-au robitŷ, ne-au opritŷ de-a ne face scȃle, pe
banii noștri chiar și de-a învȃțȃ carte, o pur-
tare, care nu-și potȃ gȃsi sȃmȃnȃ nici la cele
mai înapoiate popȃre.

Cine e incultŷ? întrebȃmŷ pe cei dela
„Nemzet.“ Romȃnulu, care cu tȃte persecuțione
sȃlbȃțice seculare din partea Ungurilorŷ,
ș'a cultivatŷ și inima și mintea, sȃu Ungurulŷ care,
spre rușinea secolului acestuia, are încȃ devisȃ: *Orȃ
cine nu e Ungurŷ, nu e omŷ, prin urmare trebuie
stersŷ de pe fața pȃmȃntului?*

Dȃmŷ unŷ sfatŷ celorŷ dela „Nemzet: mai
multȃ logicȃ, cȃndŷ scrie, cȃci altfelŷ dovedescŷ,
cȃ cultura unghurescȃ e sȃcȃ de totŷ și în casulu
acesta, ferȃscȃ-ne Dumnețeu de ea!

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŷ „Gaz. Trans.“)

Roma, 11 Augustu. — În localitȃțile in-
fectate pȃnȃ acum s'au țivitŷ alȃtaeri 6 casuri
nouȃ de colerȃ, carȃ s'au finitŷ de mȃrte.

Paris, 11 Augustu. — În Marsilia au mu-
ritŷ de colerȃ 17, în Toulon 5, în Gigeau 10
persȃne. În localitȃțile din vecinȃțate orașului
Montpellier au fostŷ cȃteva casuri mortale de
colerȃ.

Inercarea fȃcutȃ alȃtaeri în Meudon cu
balonul cu cȃrmȃ a isbitŷ. Dupȃ o cȃ-
lȃtorȃ de 23 de minute balonulu s'a întorsŷ ȃrȃși
la loculŷ de unde plecase.

Pojun, 11 Augustu. — Industriașii au țin-
utŷ o adunare pentru formarea corporaționei in-
dustriale provȃțutȃ în lege. Formarea unei ast-
felŷ de corporațione a fostŷ respinsȃ cu unani-
mitate.

CRONICA ȝILEI.

Aȝi, Lunȃ la 30 Iulie, s'a celebratŷ cununia d-lui
profesorŷ Dr. Aureliu Babeșŷ, fiulu d-lui deputatŷ Vin-
centȃu Babeșŷ, cu d-șȃra Elena Dumitru Dossios din Bra-
șovŷ. Aflȃmŷ cu plăcere, cȃ cu acȃstȃ ocaziune a sositŷ
în mijloculu nostru d-lŷ Dr. Alexandru Mocioni, care a
asistatŷ ca nașŷ. Asemenea ni se spune, cȃ și d-lŷ Geor-
giu Mocioni împreunȃ cu soțȃ d-sale se aflȃ în orașulu
nostru. Urȃmŷ tinerei pȃrechȃ viețȃ lungȃ și fer țitȃ,
pȃrȃnțilorŷ bucurȃ și ilustrilorŷ ȃspeți bunȃ sosire!

Aȝi diminețȃ polițȃia a descoperitŷ în valea, ce
curge pe „Ulița mare“ din Grȃverŷ unŷ copilŷ înecatŷ.
Copilulu nu pare a avȃ mai multŷ de cincȃ luni.

Dupȃ mȃrturirea „Observatorului“, unŷ magnatŷ
ardelȃnŷ a spusŷ d-lui Barițiu, redactorulu acelui țiarŷ,
cȃ moștenitorii și urmașii lui Kray din Pesta posedŷ por-
trețele originale ale lui Horia și Cloșca, fȃcute în oleu
la voința lui. Portrețele le-arŷ vinde ei pentru 500 fl.

În cercurile diplomatice din Berlinŷ se vorbesce, cȃ
prințulu Bismarck, cu ocaziunea cȃlțoriei sale la Gastein,
va avȃ o întȃlnire cu comitele Kalnoki în Gastein sȃu în
Salzburg. Guvernamentalulu „Nemzet“ țice, cȃ la întȃl-
nirea monarșilorŷ în Iși nu s'a tratatŷ despre prelun-
girea alianței, care deja în anulŷ trecutŷ s'a mai prelun-
gitŷ pe alți șese ani.

În comunele Solyomkȃ, Batoș și Uifalu din comita-
tulŷ Cojocnei s'au arȃtatŷ riși. — În ținutulŷ Papolțului
s'au sporitŷ multŷ urșii. — Lupii turbați au pusŷ în
spȃimȃ mai multe comune din comitatulu Solnocŷ-Dobȃca

Regularea grȃnițelorŷ dintre Austro-Ungaria și Ro-
mȃnia s'a terminatŷ. Membrii comisiunei romȃne au
sositŷ în Bucuresci cu protocoțele respective, subscrise de
amȃdouȃ pȃrțile.

Rȃndunicȃ albȃ s'a vȃțutŷ în Clușiu în
strada Podului. Rara pasȃre în 8 Augustu a sburatŷ
primadatȃ dimpreunȃ cu surorile sale din cuibulu ce-lŷ
avȃ în casa Reschner din strada Podului. Celelalte rȃn-
dunele tȃte erau negre, ca de rȃndŷ, numai acȃstȃ una
era albȃ la pene ca însȃși nevinovȃțȃia. Rȃndunȃ albȃ
este una dintre cele mai mari raritȃți.

Ministerulu de rȃsboiu, spunŷ țiarele din Bucuresci,
a însărcinatŷ pe d-nii colonelȃ Poenaru și Wartiade și
pe d. maiorŷ Cȃplescu a asistȃ la manevrele armatei
austriace. Pentru Germania, comisiunea este compusȃ din
d-nii colonelȃ Dumitrescu Maicanŷ și I. Lahovari.

„Voința Naționale“ mai aflȃ, cȃ ministerulu instruc-
ționei publice a luatŷ dispozițione, ca sȃ se impartȃ caete
de caligrafȃ și cȃrți didactice, în sumȃ de vr-o 4,000 lei,
scolarilorŷ silitȃrȃ și lipsiți de mijloce din scȃlele rurale
din țȃrȃ.

»Voința națională« află, că M. S. Regele a dăruit 50,000 lei pentru restaurarea Catedralei dela Iași și în special pentru împodobirea ferestrelor cu geamuri zugrăvite (des vitraux), reprezentându diverse episoade din viața sfinților.

*
»Telegraful« din București scrie: Deși nu s'a pră păcălit lumea cu moneda falsă, ce s'a fabricat în mare număr și adese-ori în țera noastră, totuși au circulat pe piață un număr destul de măricel de aceste falsificații, până când nu se stricau, și lăsau ast-fel păgubași pe o mulțime de omeni onești, de negustori de tot felul. — S'a descoperit la indiviții Vasile Mihaie și Ștefan Vasile o mașină de fabricat asemenea monedă, cu care au făcut deja încercări destul de bine reușite. Falsificatorii au fost arestați.

*
Bătrânul artist M. Millo a sosit cu trupa sea în Craiova și va da mai multe reprezentații.

*
Se spune, că sistemul metric se va aplica în mod irevocabil dela 1/13 Septembrie a. c. în totă România, afară de Dobrogea. Până atunci noile măsuri și greutate trebuie să fie deja verificate.

*
»Răsboiul« află, că la manevrele armatei franceze, ce se vor face în luna lui Septembrie viitor, vor asista ca delegați din partea guvernului român d. colonelul I. Carp și d. maiorul I. Bereșteanu.

*
Același diar spune, că o ploie torențială cu pâră a fost zilele trecute în comunele Balotesci, Bătinesci, Vărsătura, Țifesci, Mărășesci și Crucea de Jos din județul Putna. Furtuna a fost așa de violentă, încât a distrus copaci și a desvilit niște hambare. Paguba trece peste 200,000 lei.

*
Manevrele armatei române se vor face în anul acesta pe brigade, fiecare cu statul său maior.

*
Societatea lucrătorilor tipografi din România »Gutenberg« va serba cât mai curând jubileul de 25 ani dela înființarea sa. Cu acest privilegiu se va sfinți și un steg al ei. Ii dorim cât mai repede și sigură înaintare!

*
Pentru a pune stavilă nihilismului, guvernul rusesc a luat refugiu la influența școlii și prin o circulară a ordonat sprijinirea școlilor din punct de vedere moral și intelectual. Printr'o altă circulară se poruncește cea mai mare supraveghere a școlilor ce sunt duși departe de părinți, ér celor chemați să împlinescă — și fără de părinți — această însărcinare li se fac frumoșe promisiuni. Acestia sunt răspunzători pentru totă greșela și totu rēul, ce vor comite școlarii.

*
Prințul Alexandru al Bulgariei ș'a ales în fine o soție, și alegerea sa a cădută, precum menționează »Narodni Listy« din Praga, asupra fiicei a doua a prințului Nicolae de Muntenegru, princessa Mihaie, născută în 26 Iulie 1866. Prințul Nicolae va merge la 15 Aug. în Sofia, unde va avé loc logodna. Insuși împăratul Rusiei a dorit această legătură și va dărui miresei o rentă anuală de un milion de franci.

*
Cabinetul clerical din Belgia se sdruncină tare. Țera întregă e nemulțămă cu el, din cauza proiectului de lege a școlilor și a intențiunii ce o are, de a intra în legătură diplomatice cu curia papală. Proteste se ridică din toate părțile. În Bruxela la 7 August s'a consemnat armata, garda cetățenească a stat sub arme, stradele, care duc la palatul național, au fost închise de trupe și de poliție. Se crede, că zilele cabinetului clerical sunt numărate deja, după ce nici bine nu se aședaseră miniștrii pe fotolii.

*
În Bayreuth s'a aflat între studenții, ce-au trecut bacalaureatul la sfârșitul anului acestuia scolar, și un om de 38 de ani.

*
»Reforma« raportează din Varșovia, că la judecătorul de pace Bardovschi, despre a cărui arestare am vorbit altă dată, s'a găsit un plan, după care palatul imperial Belvedere, avea să fie aruncat în aer prin subminare. Esecutarea érá încredințată servitorului grădinii castelului, Lazunov, un rus, la care s'au și găsit vr'o sută de ruble, ce le primise pentru acest scop. Gendarmeria a cercetat cu deamăruntul castelul, dar n'a descoperit nimic. Dama, care a fost arestată cu Bardovschi, a mărturisit, că o parte din obiectele de tipărit a aruncat-o în fântâna delângă casarma gendarmeriei. S'a mai dovedit, că doi ofițeri cari s'au sinucis de curând, erau încurcați în această afacere.

INTREVEDEREA MONARHIILOR.

Câteva diare germane, ocupându-se de întrevederea de la Iași, scriu despre atitudinea naționalităților, ce dominază adî în Austria, față cu alianța austro-germană. »Hamb. Corr.« scrie în privința aceste următoarele:

Slavii, păzitori și cultivatori ai alianței cu Germania! Ei, pe cari... îi apucă colica, când aud câte un cuvânt german, ei se aibă în peptul lor o adevărată și ferbinte simpatie pentru alianța cu Germania? Credeți că acesta acela, căruia îi place să se amăgescă pe sine însuși. Ce e drept, asigură și Cehii și Polonii, că respectă alianța cu imperiul german, că nu o vor sdruncina, și acesta pōte fi adevărat, cât timp ei... se tem de Germania. Credem că bucorii, că ei nu voiesc să se reamintescă sgomotosul memorandum al conducătorului lor politic către Napoleon III, și nici nu ne îndoim. că ei în împrejurările de adî, nu vor întreprinde nimic serios în contra alianței, fiindcă prin aceasta și slăbeseș puterile și urmarea ostenelelor lor ar fi, aducerea urgisului Germanii iarăși la putere înăuntru. Dar că Slavii nu doresc nimic mai ferbinte decât ca, dacă ar izbucni un nou răsboiu franco-german, să fie înfrante armele germane, acesta o pōte combate numai acela, care nici odată nu se învêrtesce în cercurile slave, care nu spionază nici odată convorbirile lor, care n'a studiat nici odată diarele și esundările lor lirice.

ANGLIA ȘI GERMANIA.

Diarul »Standard« din Londra, care până acum s'arată amicabil față cu Germania, dice într'un articol, în care vorbește asupra întrevederii dela Iași, între altele:

»Ori și cine vede clar și limpede, că Anglia nu mai posedă amicitia Germaniei. Tote încercările de a dovedi, că comitele Münster n'a susținut la conferința contrapropunerile franceze, sunt o nebunie. Atitudinea neamicabilă și neplăcută a lui Münster în timpul întregii conferințe, atitudine pe care Austro-Ungaria și Rusia au aprobat-o, trebuie să se ascrie exclusiv unor motive politice. Dar față Bismark cum îi place, noi nu ne vom turbura. Noi încă nu vom uita, să amintim, în casu de trebuință, lui Münster, că Germania nu e Europa întregă. Amicitia Germaniei nu e absolut necesară, deși nu e mult timp, de când amicitia Angliei a fost neapărat trebuinciosă Germaniei, așa că fără de ea Alsația-Lotaringea ar fi și adî provincii franceze. Da, fără amicitia Angliei, Alsația și Lotaringea pot deveni érași provincii franceze. În unele lucruri suntem toți mai întâi Englesi și apoi politici de partide. Noi nu întindem celui ce ne ofensă obrazul; putem respăti inimicitia cu inimicitia, loviturile cu lovituri, vină ele ori din ce parte.

TURCIA ȘI MUNTENEGROUL.

Cu privire la relațiunile dintre Muntenegru și Turcia un corespondent al diarului »Correspondența politică« scrie următoarele cu data de 2 August st. n. din Constantinopol:

»Primirea, ce i s'ă făcu președintelui muntenegrin, lui Bozo Petrovici aicea, este e nouă dovadă, că sultanul doarece să aibă relațiuni cât mai prietinesci cu toate statele învecinate. După ce Petrovici a trecut carantina de 5 zile, fu adus în 29 Iulie st. n. de o barcă împărătească de pe corabia societății Loyd, debarcând înaintea palatului Dolma-Bakce. Acolo îl aștepta o trăsură de gală dela curte, care îl duse la chioscul Flamur, aproape de chioscul Yildiz, unde se pregătise o locuință pe sēma lui. Osman Bey, cel dintăiu șambelan al sultanului, i-aduse, îndată după sosire, ospelul vestei dela domnul său, că Măiestatea Sa, nu-l pōte primi decât numai a doua zi. Mercuri, de vreme ce în ziua trecută se îngropase o soră a sultanului și din cauza doliului trebuia să evite ori-ce primire. În ziua următoare d. Petrovici împreună cu Bucovici, însărcinatul de afaceri al Muntenegrului, fură aduși în Yildiz unde sultanul îi primi în sala cea mare fiind de față Assim pașă, Osman beiu Ali Riza beiu, Mavrogeni pașă și alți însemnați demnitari dela curte. Petrovici dădu sultanului două pistole frumoșe și un iatagan drept dar din partea principelui Muntenegrului. În vorbirea sa exprimă el preținescile gândiri ale principelui său pentru Sultan și băgă de sēma, că el este trimis să închege cât îi va fi cu putință relațiunile lor, să-i exprime cea mai adencă mulțămire a principelui pentru darurile primite dela Măiestatea Sa și să-l rōge, să primescă acele arme, a căroră singură valoare face în împrejurarea, că sunt moștenite dela strămoșii principelui. Sultanul primi cu mulțămire darurile și observă, că asigurarea prietiniiei principelui îi face mare bucurie, că împărtășese prietinescile lui gândiri și că va păstra darurile ca un suvenir plăcut. Sultanul a primit apoi pe Petrovici în audi-

ență privată, dându-i cu mâinile sale marele cordon al »Ordinului Osmanii« Bucovici, care are mai de mult a treia clasă a acestui ordin, primi clasă a doua a ordinului Medjidie. Se înțelege, că nu lipsese acum nici acelă soiu de proroci politici, cari atribuesc acestora întemplări o mai mare însemnătate de cât trebuie și întemeându-se pe acesta, făcu câte și mai câte comice combinații. În cercurile mai apropiate de Pōrtă se pronunță asigurarea, că e nedrept, să caute cineva gândiri și tendințe ascunse sub această schimbare de prietinesci sentimente — gândiri și tendințe, cari ar stă în contradicere cu politica leală a Sultanului, ală cărei scop este statorirea unor bune relațiuni în totu locul, așa cum s'a și dovedit de-atâtea ori față de marile puteri și mai ales față de Austro-Ungaria.»

COMERCIUL ROMÂNIEI CU ȚERILE STRĂINE ÎN 1883.

Avem în fine sub ochi date positive asupra comerțului nostru cu țările străine. Ministerul de finanțe, înspăimântat singur de grōsnicul deficitu cu care se încheie în defavoarea țării balanța de comerț din anul trecut, s'a grăbit să publice prin »Monitorul Oficial«, mai înainte de terminu chiar, un tablou a indică mișcarea comercială a României în anul 1883 comparat cu anul 1882

Publicațiunea ministerului are fără îndoială valoarea sa, și această valoare e cu atât mai mare, cu cât ea vine la timp să ne deschidă ochii oficiali, franci și leali, asupra unei stări de lucruri, care ne sêrăcesce pe nesimțite, și care confirmă cu pristosă grijirile de mulți ani ale poporului român și ale smeritelor și apărător.

Acastă lucrare mai are încă un merit: acela d'a ne cere, fără să o spuie, să avisăm la mișcările de întrebuiințat pentru a combate un rēu, care, mai curând s'au mai târziu, va provoca indubitabil o mare catastrofă economică. Deficitele permanente cu cari se soldă în defavoarea țerei, de vr'o câți-va ani neîntrerupți, balanța de comerț, și agiul celu mare ce a atins Biletul de bancă în raportu cu arul, trebuie să deștepte astăzi mai mult de cât ori-când și pe cei mai apatici. Fără a recurge la date depărtate, ne vom servi aci de rezultatele anilor 1880, 1881, 1882 și 1883 pentru a demonstra și mai bine prăpastia către care mergem.

În 1880 importul a fost de 255,336,415
iar exportul de 218,918,878 fr. de
unde a rezultat un deficit în
defavoarea noastră de fr. 36,417,537

În 1881 importul a atins 274,757,458
iar exportul de 206,518,317, lă-
sându astfel un deficit în
defavoarea noastră de fr. 68,239,141

În 1882 importul a fost de 268,852,921
ér exportul de 244,730,199, un
alt deficit deci de fr. 24,121,722.

În 1883 în fine importul înregistr.
359,907,178, ér esportul 220,650,279;
se încheie deci c'un deficit și mai
înspăimântător în defavoarea nos-
tră de fr. 139,256,899.

Aceste deficite, plătindu-se străinătății în aur, biletul de bancă, care la 1880 cotă un agio de 1 1/2 %, contra aur, a ajuns din depreciare în depreciare și în măsură cu căutarea aurului, a fi astăzi 5.50. De nu se vor lua deci măsuri repede pentru a pune în mișcare industriile cele mai apropiate de agricultură, singurele în pozițiune d'a mai împiedica exportarea de aur, biletul de bancă, cu totă garanția ce-l încungiu și cu totă înțelepciunea administratorilor ce-l emit, va căde în o și mai mare depreciare, astfel că comerciantele, vâdând în cele din urmă, că își absorb beneficiile muncii sale numai în agio, va sfârși prin a căde într'o desăvârșită turburare.

Să nu ne facem iluzii. Convențiunea de comerț cu Austro-Ungaria ne-a paralizat toate elementele de producțiune și ne-a demoralizat până într'atata poporul cu obiectele false ce ne trimite, în câtu toate industriile, de care nu ne bucurăm altă dată, au trebuit să dispară. Ea nu ne-a lăsat decât cultura cerealelor care, și acesta, se vede amenințată de concurența ce-i face în piețele consumătoare, America, Egiptul și Indiile. Acesta este purul adevăr.

Érá acum după datele oficiale care e situațiunea exportului nostru de cereale, singură cale prin care intră aurul în țera:

În 1880 s'a exportat pentru suma de fr. 167,779,823.
În 1881 „ „ „ „ 157,255,757.
În 1882 „ „ „ „ 197,920,416.
În 1883 în fine, „ „ „ „ 172,557,012.

Prin urmare, pe când importațiunea sporesce cu pași gigantic din an în an, exportațiunea de cereale rămâne staționară, și odată cu ea și importațiunea aurului.

Cu 172 milioane aur din cereale, fie chiar cu 197 milioane cât au atins în 1882, se pōte plăti ore importațiunii de 259 de milioane? Evident că nu, și acesta trebuie să ne facă, să ne gândim mai serios la accea.

avem de făcut, decât vom să salvăm Biletul de bancă și propria noastră existență economică.

Tăbăcăriile și curerările au dispărut. Căvăfile au dispărut. Abageriile au dispărut.

Sforările, frânghiile și țesăturile noastre produse de industria cănepei și a inului au dispărut. Industria morilor, a lemnelor de lucru în fine, a uleiurilor, a cerei cu derivatele lor precum și o mulțime de alte industrii, strâns legate de agricultura noastră, au dispărut și ele, una câte una, sub lovitura de grație a produselor austro-ungare. Ce e de făcut?

Să punem în mișcare toate aceste industrii, să acordăm celor ce merită prime de încurajare și protejându-le cu taxe de intrare în contra concurenței falselor obiecte austro-ungare, am avea de rezultat peste 90 milioane franci, care ar rămânea anual în țară, care nu ne-ar mai cere a trece frontiera, și care ne-ar permite a restabili echilibrul sdruncinat de care ne plângem astăzi. Fără aceste măsuri, noi nu vedem puțința, nici d'a diminua trebuințele, nici d'a spera ca exportarea noastră de cereale să ajungă vre-o dată a acoperi singură aceste trebuințe. Producțiunea noastră a rămas în descrescere față cu trebuințele. Să dăm deci acestei producțiuni dezvoltarea cea mai întinsă posibilă, și pericolul va fi înlăturat. Să începem cu alte curinte a aplica programa economică a congresului dela Iași, și răul de care ne plângem nu va mai exista!

Curierul Financiar.

BINDER PRINS DE BRIGANȚI.

Din Belova, în Rumelia ostică, se scrie următoarele despre prinderea domnului Binder de brigandă, despre care am amintit într'un număr trecut.

Binder, care ca funcționar al societății căilor ferate orientale ocupă postul de interpret al direcțiunii forestiere din Belova, plecă în sera de 21 Iulie, însoțit de soția și copilul său, cu carul din stațiunea Belova spre sațul cu același nume, ce se află la 6 kilometre de stațiune. Abia se depărtase vr'o 600 de metri de acesta, când 6 brigandă, cari purtau costume albanese și vorbă grecescă, opriră carul. D-na Binder strigă după ajutor și îmbrățișă strâns pe bărbatul său, Brigandii însă smuciră pe mama și pe copil, împingându-i în car și porunciră căruțarului să-i întorcă la stațiune, er pe Binder îl țercă în munți. Directorul forestier din Belova, Bergess, care mai acum doi ani încă avusese nenorocirea să fie prins de brigandă și încă împreună cu Binder, comunică cazul încă în sera aceea guvernului rumeliot. Guvernatorul general Gavril Pașă dete imediat ordin să se urmărească repede și cu energică brigandii, fără însă să se pericliteze viața prizonierului Binder. Totdeodată incunoscintă telegrafice autoritățile din Nevrocop, în Macedonia, și Samocon, în Bulgaria, despre întâmplare, provocându-le să ia măsuri, ca brigandii să nu trecă granițele.

Trecuseră șese zile, fără să se scie ceva despre soarta lui Binder. Soția sa se afla într'o stare desperată. Se credea, că e în joc vr'o răsbunare personală. Ceea ce făcea să se credă acesta, era șgomotul răspândit, că un Muntenegren, anume Dimitri, care de curând scăpase din închisore dela Tatar-Bazargic, unde fusese condamnat pentru omor, și care amenințase acum câțiva ani pe Binder cu mórtea, acum de curând fusese răscut prin împrejurimile Sofiei. Se mai istorisia, că el e capul bandei, care a prins pe Binder. În sera de 28 Iulie sosi scirea, că Binder trăese. Directorul forestier Bergess primi o scrisore grecescă scrisă de Binder și de capul brigandilor, în care i se cere 4000 de puncti turcesci ca preț de rescumpărare. Indată se trimise un sol, ca să trateze cu brigandii și să le dea un preț de 2000 de puncti turcesci. Brigandii însă stăruiră pe lângă suma dintăiu și declarară că, decât în timp de opt zile după sosirea solului în Belova, nu li vor da banii ceruți, vor trimise soției lui Binder mai întâi urechile, apoi nasul și în urmă capul bărbatului său. Se dice, că Binder, de spaimă și de grele călătorii s'a bolnăvit și e purtat de doi brigandii pe o barcă. Se mai spune, că gendarmii au isbit să strimatoreze pe brigandii, punându-i între două focuri, așa că acum Binder e în pericol de a fi omorât de ei, decât gendarmii li vor ataca pe față.

PROGRAMUL.

pentru adunarea generală XXIII „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, care se va ține în 17/5 și 18/6 August și zilele următoare a. c. în Orăștia.

Sedința I. în 17/5 August. 1. Sedința se deschide la 10 ore prin presidiul ordinar. 2. Apelul nominal al membrilor Asociațiunii, cari au dreptul a participa cu vot decisiv. 3. Exmiterea unei comisii de 3 membri pentru încasarea de taxe de la membrii vechi și la cei, cari vor voi a se înscrie de nou. 4. Raportul comisiei de înscriere amintite în timpul prece-

tlvitatea sa în decursul anului trecut. 6. Presentarea proiectului de buget pentru anul 1885. 7. Insinuarea propunerilor și a eventualelor interpelări. 8. Alegerea unei comisii de 5, pentru examinarea proiectului de buget, și a unei comisii de 5, pentru studiarea propunerilor. 9. Cetirea disertațiilor insinuate.

Sedința II. în 18/6 August. 1. Autenticarea procesului verbal al ședinței precedente. 2. Raportul comisiei pentru înscrieri și încasări. 3. Raportul celorlalte comisii, exmise în ședința I-a. 4. Alegerea controlorului. 5. Dispoziții pentru autenticarea procesului verbal al ședinței a II-a. 6. Continuare cu cetirea disertațiilor. 7. Defigerea locului și timpului pentru viitoră adunare generală. 8. Încheerea ședințelor adunării generale.

Din ședința comitetului Asociațiunii transilvane, ținută în Sibiu la 8 August n. 1884,
Iacob Bologa, m. p. Dr. D. P. Barcianu, m. p.
vice-president. secretariu.

DIVERSE.

Despre ténérul conte Paar, care în zilele trecute s'a declarat în foia oficiosa din Austria de pus sub tutelă, i se scrie din Viena diarului „N. Pest Journal“ ce apare în Budapesta următoarele; „Liniștea, ce domnia în viața socială din capitala Austriei, s'a turburat printr'o „afacere interesantă“. Eroii acestei afaceri sunt un ténér aristocrat și o sté de alu treilea rang a unui teatru dintr'o suburbă a Vienei. Se scie, că foia oficiosa a publicat un act, prin care declară, că tribunalul a pus sub tutelă pentru risipă pe studentul în drept din Viena, pe contele Ludovic Paar. Antecedentele intervenirei tribunalului sunt următoarele: Ténérul conte de 25 de ani, declarat de risipitor, este fiul consulului austro-maghar din Vatican, era înscris la drepturi la universitatea din Viena; dar în loc de „corpus juris“ studia cu mare predilecțiune secretele de după culisse. Acestea toate le putea face. Dar când din timp în timp ajungea în perplexitate de bani, se aflau omeni bun, cari au considerațiune cu cătră tatăl său erau gata a-i veni ténérului conte în ajutor cu punga.

Nainte de acesta cu un an, contele Ludovic făcu cunoscintă cu o actriță forte frumoasă, cu ochi negri, cu domnișora B., care mergea pe calea străbătută și de alte două surori ale sale, cunoscute în cronica scandalosa din Viena și Budapesta. Domnișora B., l'a costat pe ténérul conte sume enorme. Tatăl său, care locuiesc în Roma a auzit despre cele ce făcea fiul său, și indată plecă la Viena, ca să-l scape pe fiul său din ghearale cămatarilor. A plătit datoriile de 80,000 fl., făcute de fiul său. Treba s'a netedit și ténérul conte a promis, că se va îndrepta. Dar d'abia sosise tatăl său la Roma, și fiul subscrie érași o poliță de 15,000 fl., pentru un împrumut de 12,000; se duse la domnișora B., și o invită să-l însoțească la o excursiune în America. Ușuratică actriță se învoi numai decât, și plecară cătră Hamburg. Ténérul conte lăsase înderăt la locuința sa o scrisore, în care spunea ținta excursiunii sale. Bétrénul conte Paar prinde de veste și telegrafază consulului austriac din Hamburg, cerându-i să dețină pe părechia amoresată. Consulul din Hamburg răspunde, că nu-i pôte deține, de-orece amoresații n'au comis nici un fapt nelegal. Ténéra păreche a trecut decă în America și ténérul conte, pus sub tutelă, pôte că se preumblă în aceste momente pe Broadway din New-York cu domnișora B., la braț.

—x—

Luptă cu un urs. — În apropierea comunei Iászó-Mindszent din comit. Torna-abany un pădurariu a dat în 3 l. c. peste trei urși. Curagiosul pădurariu țintese iute și nimeresce pe unul dintre ei. Ursul cade la pământ, ér ceialalți doi au dispărut prin tușiș. Pădurariul, spre mai mare siguranță, mai trage odată în ursul ce zăcea pe pământ și grăbesce să aducă nisce cărbunari cari nu departe de locul incidentului făcu cărbun, ca cu ajutorul lor să transporteze ursul impușcat. Peste puțin timp se reintorse însoțit de cinci cărbunari la tufișul unde zăcea ursul. Ursul numai decât sare în sus. Cărbunarii o iau la fugă mănând pământul. Curagiosul pădurariu mai trage două focuri în animalul rănit de mórte. Atunci ursul, cu o mână turbată se repede asupra pădurariului. Se începe o luptă crâncenă desperată între pădurariu și între féra sélbatică. Ursul sfășia carne de pe ambele brațe și de pe piciorul drept al pădurariului.

În această fatală pozițiune îi veni cănele în ajutor. Acesta prinse pe urs de gât, și ursul fu silit pentru moment să lase jertfa din ghiare. Pădurariul care-și păstrase prezența, l'a străpuns de câte-ve ori cu cuțitul, și ursul s'a întins, fără răsuflare, pe pământ. Pădurariul se află acum sub îngrijire medicală, și-i pare rău, că deocamdată nu pôte să stingă vieța și celorlalti doi urși.

—x—

Un duel curios. — Caseneuve, un avocat din Toulouse, s'a certat cu un proprietar, și un duel era inevitabil. Avocatul, care nu luase în viața lui

sabia în mână, s'a spăriat mult de provocare, și s'a dus la maestrul de scrimă din oraș, ca să-i cêră sfat. Maestrul i-a dat sfatul următor: „D-ta domnule, ai brațe tari, și n'ai să faci altă, decât să îți liniștă și țepănă sabia țintită drept spre ochii adversarului, și să aștepti până ce te va ataca și se va sfășia pe sine însuși.“ Avocatul i-a rălțămit maestrului pentru sfatul ce i l'a dat, și s'a dus acasă de și-a scris testamentul. O oră mai târziu veni la maestrul de scrimă și proprietarul, care încă érá absolut neespert în a mânui sabia. Maestrul i-a dat si proprietarului același sfat. În ziua următoare stau cei doi adversari față în față. Amândoi steteau neclintiți în loc două, trei, cinci, șapte minute, până ce în urmă s'au ostenit. „Onóra e satisfăcută. Sunteți indestulți domnilor?“ — dise unul dintre adiutanți, cu față serioasă. Adversarii au făcut semn că „da“, și au plecat împreună cu medicii. „Nici n'aș fi creșut, că duelul este un lucru așa de greu“ — dise avocatul ștergându-și sudorile de pe frunte. „Mai bucuros aș pleda de ce ore neîntrerupt, de câtă să mai duelez odată — de ce minute.

—x—

Necredința unei femei de 80 ani. — În Via Graciosa trăiau doi omeni, cununați de cel puțin 60 de ani. El, Domnul Checco, érá de 25 ani când duse la altar pe Signora Tutta, care intră chiar în alu 20-lea an. Ei trăiră șese-deci de ani în pace și în dragoste, fără să se necăjască vre odată unul pe altul. Și acuma, când Checco érá de 85 ani și Signora Tutta de 80 ani, șerpele gloriei se viri între dênșii, luând chipul și făptura lui Signor Gigi, ce stă într'o casă de lângă ei și care le turbură idila vieții lor. Signor Gigi, care — spun gurile rele — a fost și în institute de nebuni, începuse a arunca dela o vreme ochiri mai dulci bătranei Tutte și apoi sciut este, că bătrénii ajung de multe ori în mintea copiilor. Tutta se amoreză până după urechi de galantul său vecin. Totu gurile rele mai spun, că ea îl primi de mai multe ori în casa sa, când lipsia bărbatu-său. Ba un prieten spuse despre áste întâmplări și lui Checco, care se mahn tare și se hotărî să pună capăt necinstei, ce-i făcea femeia sa. El se întorse odată pe la améști acasă și găsi pe Signor Gigi la picioarele Signorei Tutta. Turbat de mână, amăgitul Checco se aruncă asupra nemernicilor amant, dar Tutta, în loc să se roge de ertare, puse mâna pe o botină și — ajutându-o și Gigi — se puse a învăța pe bătrénul, cum trebuie să respecte gingășia sentimentelor, cărându-i lovituri peste lovituri în cap. Checco fu dus la spital aproape mort. Amanții, așa de gingași, au fost arestați și acum se țin pertractări judecătorești. Mai dice acum cineva, că inimile bătrénilor se vestejesc!

—x—

Regele croitorilor. — În Londra a murit în 5 August st. n. cel dintăiu croitor din lume, Moise Isaak. Repausatul avé un „poet“ anume, cu un salariu anual de 6000 fl., poetul n'avea altă chemare, decât a potri în versuri anunțurile ce erau a se publica prin diare. D. Moise, îmbrăcat în vestimintele cele mai alese, își primia mușterii, îi tractă cu șampania, cu sherry și cu stridii. În salele de așteptare se află la dispozițiunea mușterilor o bibliotecă, séu decât nu avéu poftă să citească, se puté desfăta în pomposa colecțiune de tablouri și de animale umplute. Prinții regal au trimis cununi de flori să se depună pe sicriul iubitului lor croitor. Moise a lăsat în urma sa mai multe milioane de florini.

—x—

Anedotă. — Charivari publică o anecdotă interesantă despre Liszt. Liszt a făcut în 1835 o excursiune artistică în Franța. Artistul a anunțat un Concert într'un oraș din provincă, ai căru locuitori însă se pricepu mai bine la ferberea de rachiu decât la musică. Astfel s'a întâmplat lucru de necredut, că în sala de concert a apêrut un public numai de 7 persoane. Cu un suris dureros se sui Liszt pe scenă, și închinându-se înainte publicului, dise: „Domnilor și Dómnelor! Prezența D-vóstră este forte măgulitoare pentru mine. Dar sala acesta e nepotrivită și-ți vine să te îneci în ea. Decă decât poftii, voi să lasă să 'mi-ducă clavierul la mine acasă, unde fiind numai noi voi puté esecuta programa statorită, în cea mai mare comoditate.“ Propunerea acesta s'a primit, și Liszt nu numai că a desfătat pe cei 7 ascultători ai săi cu esecutarea sa artistică, ci după sfârșitul concertului i-a invitat și la cină, de la care n'a lipsit nici șampania. În ziua următoare sala concertului érá plină de nu încăpea lumea.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena
din 9 Augustu st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.10	Bonuri croato-slavone	100.00
Rentă de aur 4%	92.40	Despăgubire p. dija de vin ungar	99.00
Rentă de hârtie 5%	89.00	Imprumutul cu premiu ungar	117.00
Imprumutul căilor ferate ungare	142.40	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	115.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungar (1-ma emisiune)	96.20	Renta de hârtie austriacă	81.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungar (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr.	81.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungar (3-a emisiune)	102.10	Renta de aur austr.	103.90
Bonuri rurale ungare	101.25	Losurile din 1860	135.20
Bonuri cu cl. de sortare	101.00	Acțiunile băncii austro-ungare	861.00
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	101.00	Act. băncii de credit ungar	316.25
Bonuri rurale transilvane	101.52	Act. băncii de credit austr.	313.00
		Argintul — Galbin împărătesc	5.74
		Napoleon-d'ori	9.65 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.55
		Londra 10 Livres sterlinge	121.55

Bursa de București.

Cota oficială dela 26 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 93 1/2	vënd. 94
Renta rom. amort. (5%)	95 3/8	
convert. (6%)	97 1/4	98
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	34 1/4	
Credit fonc. rural (7%)	102 1/4	103
" " " (5%)	90 1/2	92 1/4
" " " urban (7%)	101 1/4	102
" " " (6%)	97 1/2	98
" " " (5%)	87 1/2	88
Banca națională a României	1385	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	345 1/2	349 1/2
" " " Națională	237 1/2	
Aur	5 35/100	
Bancnote austriace contra aur	2.07	2.09

Cursul pieței Brașov
din 11 Augustu st. r. 1884.

Bancnote românesce	Cump. 9.12	Vënd. 9.15
Argint românesc	9.05	9.10
Napoleon-d'ori	9.62	9.15
Lire turcesce	10.88	10.90
Imperiali	9.85	9.87
Galbeni	5.64	5.67
Serisurile fonc. Albina	100.50	101.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere complete din „Gazeta” dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe una jumătate de an și pe un an, înainte de 1-a Aprilie a. c., sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcată dela 1 Aprilie c., care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., și pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.”

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI.”

se pot face la **1 și 15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
” ” ” 1/2 ”	6 ” ”
” ” ” 1/4 ”	3 ” ”
Se acordă abonamente și lunare cu	1 ” ”
Pentru România și străinătate pe an	36 franci
” ” ” 1/2 ”	18 ” ”
” ” ” 1/4 ”	9 ” ”

Cel mai ușor mijloc de abonare este prin mandat postal. Abonamentele se plătesc înainte.

Rugăm pe domni abonați să binevoiescă a ne da lămurit adresa, ca trimiterea diarului să nu sufere nici cea mai mică întârziere.

Administrațiunea.

Sferner Adlerberger
Eigenbau.
Jos. Dietzl Budapest.

Inlocuesce pe deplin vinul fin de Bordeaux.

Acest vin negru escelent și fără îndoială cel mai bun al Ungariei poate fi pus în privința calității sale superioare alături cu vinurile fine de Bordeaux și medicii cei mai de frunte îl prescrie cu cele mai bune succese celor ce suferă de anemie, stare fizică slăbită, precum și reconvașențelor s. a.

Veritabil e numai atunci dacă atât eticheta cât și capsula și dopul fie-cărei sticle va arăta marca de mai sus înregistrată la tribunală deodată cu firma.

Se capătă în sticle implute la noi la domni **Emil Porr** la stéua roșă (rothen Stern) în Brașov, **G. W. Grohmann** în Sibiu, **Coșci Lukáts, Konya Sándor, Riskas Béla, Hirschfeld Sándor, Gergely Ferencz și Novák Viktor** în Clușiu precum și în cele mai multe orașe și la toate băile (scaldele) Transilvaniei.

Cu prețul de intrare: jumătate.

In fiecare zi numai pe scurt timp

Munkacsy.

este expusă în sala redutei din cetate

marea expoziție artistică istorică a lui Veltée.

Acésta, unică în felul său și fără concurență, consistă din preste 150 figuri executate cu artă în mărime naturală, îmbrăcate deplin și înarmate, modelate toate de cei mai vestiți maiestrii ai Europei.

Cu deosebire e se distinge grupa de senzațiune:

CHRISTOSŪ ÎNAINTEA LUI PILATŪ DE MUNKACSY,

representată de 50 figuri în mărime naturală, făcute de d-nii **Beno și Rivier** profesori ai academiei din Paris, care au fost expuse în Paris și Londra și de curând și în sala cea mare a Redutei din Budapesta și a fost recunoscute preste totu de presă și de publicu de un cap de operă unică în felul său.

De asemenea grupă strălucită:

Maria Stuart și regina Elisabeta cu curtea sa.

După tabloul premiat al maiestruului italian **E. Fontana.**

Afară de aceea această grandioasă expoziție artistică e completată cu un număr mare de grupe istorice, icone de gen, scene familiare, poezi și virtuosi însemnați ai trecutului și prezentului, precum și domnitori și eroi călări și pedestrii.

Deschisă ziua dela 5 ore după amede până la 10 ore séra, în Dumineci și sêrbători dela 3 ore d. a. până la 10 ore séra.

Prețul intrării de persoană 20 cr.

Militarii dela sergenți în jos și copii plătesc jumătate.

Cu totă stima

Louis Veltée.